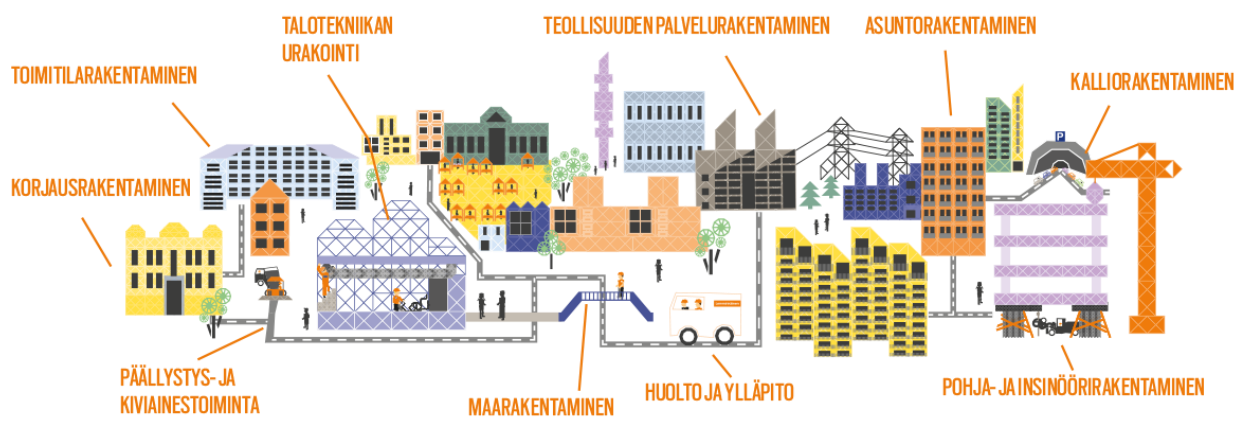

LEMMINKÄINEN

Lemminkäisen tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2013:

Kertaerät ja haasteet kansainvälisissä
toiminnoissa painoivat tuloksen tappiolle

Lemminkäisen tilinpäätöstiedote 2013: Kertaerät ja haasteet kansainvälisissä toiminnoissa painoivat tuloksen tappiolle.

Loka-joulukuu 2013 (10-12/2012)

- Loka-joulukuun liikevaihto oli 639,5 milj. euroa (668,6).
- Saatujen uusien tilausten arvo oli 390,7 milj. euroa (528,5).
- Liikevoitto ilman kertaeriä oli -16,3 milj. euroa (24,0), mikä oli -2,5 % (3,6) liikevaihdosta.
- Kertaeriä olivat käräjäoikeuden päättämät asfalttikartelliin liittyvät 65,6 milj. euron vahingonkorvaukset sekä 20,1 milj. euron arvonalentumiskirjaukset, jotka kohdistuivat pääosin liikekiinteistöihin.
- Osakekohtainen tulos oli -4,45 euroa (0,28).
- Osakekohtainen tulos ilman edellä mainittuja kertaeriä oli -0,07 (0,28)
- Liiketoiminnan rahavirta oli -22,0 milj. euroa (19,0).

Tammi-joulukuu 2013 (1-12/2012)

- Tammi-joulukuun liikevaihto oli 2 218,2 milj. euroa (2 267,6).
- Tilauskanta oli katsauskauden lopussa 1 821,3 milj. euroa (1 443,9).
- Liikevoitto ilman kertaeriä oli -5,2 milj. euroa (50,4), mikä oli -0,2 % (2,2) liikevaihdosta.
- Kertaeriä olivat käräjäoikeuden päättämät asfalttikartelliin liittyvät 65,6 milj. euron vahingonkorvaukset sekä 20,1 milj. euron arvonalentumiskirjaukset, jotka kohdistuivat pääosin liikekiinteistöihin.
- Osakekohtainen tulos oli -5,06 euroa (2,04).
- Osakekohtainen tulos ilman edellä mainittuja kertaeriä oli -0,68 euroa (2,04)
- Liiketoiminnan rahavirta oli 8,3 milj. euroa (57,8).
- Omavaraisuusaste oli 27,3 % (37,2) ja nettovelkaantumisaste 100,8 % (62,8).
- Korollinen nettovelka oli 326,5 milj. euroa (277,3).
- Hallitus esittää yhtiökokoukselle, ettei tilivuodelta 2013 jaeta osinkoa.

Ohjeistus vuodelle 2013

Lemminkäinen muutti vuoden 2013 aikana tulosohejistustaan kolme kertaa. Heikosti sujuneen alkuvuoden johdosta ohjeistusta tarkistettiin huhtikuussa ja heinäkuussa. Käräjäoikeiden antamien asfalttikartelliin liittyvien vahingonkorvauspäätösten jälkeen yhtiö antoi marraskuussa kolmannen tulosvaroituksen. Uusi ohjeistus oli: vuoden 2013 liikevaihto pysyy edellisvuoden tasolla, mutta tulos on selvästi negatiivinen. Vuonna 2013 liikevaihto oli 2 218 milj. (2 268) euroa ja liikevoitto oli -91 milj. euroa (50).

Ohjeistus vuodelle 2014

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2014 liikevaihto jää hieman edellisvuoden tasosta, mutta vuoden 2014 liikevoitto paranee selvästi vuoden 2013 liikevoitosta ilman kertaeriä. Vuonna 2013 liikevaihto oli 2 218 milj. euroa ja liikevoitto ilman kertaeriä oli -5 milj. euroa.

Avainluvut

Avainluvut		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Liikevaihto	M€	639,5	668,6	-29,1	2 218,2	2 267,6	-49,4
Liikevoitto ilman kertaeriä	M€	-16,3	24,0	-40,3	-5,2	50,4	-55,6
%:a liikevaihdosta	%	-2,5	3,6		-0,2	2,2	
Liikevoitto	M€	-102,0 ²⁾	24,0	-126,0	-90,9 ²⁾	50,4	141,3
Katsauskauden tulos jatkuvista toiminnoista	M€	-85,8 ²⁾	9,1	-94,9	-93,5 ²⁾	20,4	-113,9
Katsauskauden tulos ¹⁾	M€	-85,8 ²⁾	9,3	-95,1	-93,5 ²⁾	44,1	-137,6
Tulos/osake jatkuvista toiminnoista	€	-4,45 ³⁾	0,26	-4,71	-5,06 ³⁾	0,83	-5,89
Tulos/osake ¹⁾	€	-4,45 ³⁾	0,28	-4,73	-5,06 ³⁾	2,04	-7,10
Liiketoiminnan rahavirta	M€	-22,0	19,0	-41,0	8,3	57,8	-49,5

1) Sisältää lopetettujen toimintojen vaikutuksen

2) Sisältää seuraavat kertaerät: Käräjäoikeuden päätös asfalttikartellin vahingonkorvauksista 65,6 milj. euroa sekä pääosin liikekiinteistöjen arvonalentumiskirjauksia 20,1 milj. euroa

3) Sisältää seuraavat kertaerät: Käräjäoikeuden päätös asfalttikartellin vahingonkorvauksista -3,35 euroa/osake sekä pääosin liikekiinteistöjen arvonalentumiskirjauksia -1,03 euroa/osake

Avainluvut		31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Tilaukanta	M€	1 821,3	1 443,9	377,4
Taseen loppusumma	M€	1 342,7	1 303,5	39,2
Korollinen nettovelka	M€	326,5	277,3	49,2
Omavaraisuusaste	%	27,3	37,2	
Nettovelkaantumisaste	%	100,8	62,8	
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk	%	-9,4	10,8	

Toimitusjohtajan kommentti

"Vuosi 2013 oli meille vaikea", kiteyttää Lemminkäisen toimitusjohtaja Timo Kohtamäki. "Pitkittynyt talvi viivästytti päällystyskauden aloitusta kaikissa toimintamaissamme, ja vuoden lopussa kirjasimme kateheikennyksiä merkittävistä projekteista Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Norjassa toteutettiin vuoden mittaan useita tehostamis- ja kehittämistoimenpiteitä, mutta liiketoimintamme pysyi vielä tappiollisena. Lisäksi kannattavuuttamme rasittivat useat kertaerät, kuten asfalttikartelliin liittyvät vahingonkorvaukset, liikekiinteistöjen alaskirjaukset sekä televerkkoliiketoiminnan osien myymiseen ja tehostamistoimenpiteisiin liittyvät kustannukset. Näistä johtuen tuloksemme oli tappiollinen."

"Elokuussa alkanut tehostamisohjelmamme on edennyt suunnitellusti: kustannusrakenteemme on keventynyt ja kestävä aiempaa paremmin kausivaihteluja. Kiristyneestä kilpailutilanteesta johtuen hankinnoista saadut hyödyt eivät kuitenkaan ole realisoituneet täysimääräisinä tulokseemme. Skandinaviassa ja Venäjällä tehostamistoimenpiteet jatkuvat myös vuonna 2014. Kustannusrakenteen optimoinnin lisäksi kiinnitämme kaikissa toimintamaissamme erityistä huomiota projektinhallintaan."

"Vuonna 2014 aiomme parantaa operatiivista tehokkuutta ja kannattavuutta sekä vahvistaa omavaraisuusastettamme. Olemme kuitenkin parhaillaan vahvistamassa vaativan infrarakentamisen resurssejamme Skandinaviassa. Venäjällä

meillä on käynnissä noin 900 omaperusteisen asunnon rakentaminen. Nykyinen tilauskantamme Suomessa antaa hyvän pohjan liiketoiminnan kehittämiseksi”, Kohtamäki linjaa.

Markkinanäkymät

Suomessa rakentamisen kokonaismarkkinatilanteen arvioidaan pysyvän hiljaisena vielä vuonna 2014. Infrarakentamisen määrää vähentää kuntien ja valtion heikko taloustilanne. Uusien asuntojen kysyntä kohdistuu kasvukeskusten pieniin asuntoihin. Toimitilahankkeita on suunnitteilla, mutta niiden käynnistyminen on epävarmaa. Venäjällä asuntojen kysyntää ohjaavat ruplan kurssi ja öljyn hinta sekä Venäjän yleinen taloustilanne. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa infrarakentamiseen suunnatut pitkäaikaiset investointiohjelmat pitävät markkinatilanteen vahvana myös lähitulevaisuudessa. Toisaalta kasvava inframarkkina houkuttelee keski-eurooppalaisia rakennusliikkeitä, mikä lisää alan hintakilpailua.

Tiedotustilaisuus

Suomenkielinen tiedotustilaisuus analyytikoille ja medialle järjestetään perjantaina 7. helmikuuta klo 10.00 Lemminkäisen pääkonttorilla, osoitteessa Salmisaarenaukio 2, Helsinki. Tilinpäätöstiedotteen esittelee talous- ja rahoitusjohtaja Robert Öhman toimitusjohtaja Timo Kohtamäen sairausloman vuoksi. Tilinpäätöstiedotetta koskeva esitysmateriaali suomeksi ja englanniksi löytyy yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.lemminkainen.fi.

LEMMINKÄINEN OYJ
Konserniviestintä

Lisätietoja:

Robert Öhman, talous- ja rahoitusjohtaja, puh. 02071 53515
Katri Sundström, sijoittajasuhdejohtaja, puh. 02071 54813

Toimintaympäristö vuonna 2013

Suomessa rakentamisen yleinen markkinatilanne pysyi alavireisenä. Rakennuskustannusten nousu oli maltillista, ja aliurakoitsijoiden palvelutarjonta etenkin pääkaupunkiseudun talonrakentamisessa kasvoi. Asuntomyynti sijoittajille ja asuntorahastoille lisääntyi. Toimitilarakentaminen oli vähäistä ja keskittyi pääkaupunkiseudulle. Infrarakentamisen aktiviteetti kohosi selvästi vuoden toisella puoliskolla, kun pitkä talvi siirsi työkauden aloitusta aiempaa myöhäisemmäksi. Infrarakentamisen erikoisurakoinnissa kysyntä oli hyvä, päällystystoiminnassa supistuva markkina kiristi kilpailutilannetta.

Skandinavian maissa infrarakentamisen markkinatilanne pysyi hyvänä. Ruotsissa ja Norjassa tieliikennehankkeet sekä julkisen sektorin panostus teiden kunnossapitoon lisäsivät päällystysten kysyntää. Kasvavat investoinnit energianhuoltosektorilla pitivät infrarakentamisen erikoisurakoinnin markkinatilanteen hyvänä.

Venäjällä muutokset maan talouskasvuennusteissa eivät vaikuttaneet asuntomyyntiin. Pietarissa asuntojen hintakehitys oli maltillista ja lainakorot pysyivät vakaina. Asuntolainoja nostettiin viime vuotta enemmän. Infrarakentamisen kysyntää Venäjällä ylläpitivät mm. suurkaupunkien välisten pääväylien rakentamis- ja kunnostustyöt.

Baltian maissa infrarakentamisen kysyntä oli hyvällä tasolla Latviassa ja Liettuaassa, Virossa markkinatilanne oli hieman heikompi.

Konsernin strategia

Strategia kaudelle 2010 – 2013

Lemminkäisen 2010 – 2013 strategian päätavoitteina olivat kannattava kasvu ja vakavaraisuuden vahvistaminen. Strategiakauden puolivälissä tavoitteeksi täsmennettiin omaperusteisen asuntotuotannon kasvattaminen yli 50 prosenttiin talonrakentaminen-toimialan liikevaihdosta ja palveluliiketoiminnan osuuden kasvattaminen 50 prosenttiin talotekniikka-toimialan liikevaihdosta. Skandinavian infrarakentamisessa tavoitteena oli kasvattaa liikevaihtoa yhteensä noin 100 milj. eurolla vuosina 2012–2013. Venäjällä Lemminkäisen tavoitteena oli aloittaa vuosittain 1 000 omaperusteisen asunnon rakentaminen.

Vuonna 2013 omaperusteisen asuntotuotannon osuus talonrakentaminen-toimialan liikevaihdosta oli noin 40 prosenttia ja palveluliiketoiminnan osuus talotekniikka-toimialan liikevaihdosta oli noin 30 prosenttia. Ruotsin, Norjan ja Tanskan infraliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 43 milj. euroa vuosina 2012 – 2013. Venäjällä Lemminkäinen aloitti vuoden 2013 aikana noin 800 omaperusteisen asunnon rakentamisen.

Taloudelliset tavoitetasot ja niiden toteutuminen 2010 – 2013 -strategiakaudella

Taloudellinen tavoite	Tavoitetaso	Toteutunut 2013	Toteutunut 2012	Toteutunut 2011	Toteutunut 2010
Liikevaihdon kasvu	keskimäärin 10 %	-2 %	4 %	19 %	-7 %
Sijoitetun pääoman tuotto	18 %	-9 %	11 %	11 %	7 %
Omavaraisuusaste	yli 35 %	27 %	37 %	31 %	35 %
Osingonmaksu	40 % nettotuloksesta	0% ¹⁾	27 %	28 %	yli 100%

1) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Strategia kaudelle 2014 – 2018

Lemminkäisen 2014 – 2018 strategian painopisteinä ovat oivaltavat infraratkaisut sekä kasvukeskusten asuntorakentaminen etenkin Venäjällä. Yhtiön tavoitteena on kasvaa yhdeksi Pohjois-Euroopan johtavista vaativien infraratkaisujen tarjoajista. Venäjällä omaperusteista asuntorakentamista laajennetaan Pietarista valittuihin kasvukeskuksiin. Lemminkäinen jatkaa operatiivisen toiminnan ja pääoman käytön tehokkuuden parantamista päällystys- ja kiviainesliiketoiminnassa, Suomen talonrakentamisessa sekä talotekniikassa. Talotekniikan strategisia vaihtoehtoja tutkitaan. Taloudelliset tavoitteet strategiakaudelle ovat 18 prosentin sijoitetun pääoman tuotto yli suhdannesyklin sekä vähintään 35 prosentin omavaraisuusaste.

Tehostamisohjelma ja -toimenpiteet

Syksyllä 2011 käynnistetyn tehostamisohjelman tavoitteena oli saavuttaa 50 milj. euron kustannussäästöt pääosin Suomen liiketoiminnoissa vuodesta 2014 alkaen. Tehostamisohjelman seurauksena yhtiön henkilöstömäärä vähentyi 300 henkilöllä. Henkilöstövähennysten lisäksi muita tehostamisohjelman keskeisiä toimenpiteitä olivat hankintatoimen tehostaminen, hallinnon rakenteiden keventäminen sekä oman toiminnan kehittäminen. Vuoden 2013 lopussa tehostamisohjelmalla oli tunnistettu tavoitellut kustannussäästöt. Kiristyneestä kilpailutilanteesta johtuen hankinnoista saadut hyödyt eivät kuitenkaan täysimääräisinä realisoituneet yhtiön tulokseen.

Elokuussa 2013 Lemminkäinen ilmoitti uudesta tehostamisohjelmasta, jonka tavoitteena on leikata kustannusrakennetta 30 miljoonalla eurolla. Kausivaihtelun vaikutuksen vähentämiseksi alihankintoja ja ulkoistuksia lisätään. Lisäksi yhtiö vie loppuun toimenpiteet, joilla vähennetään alueellisia yksiköitä Suomessa ja Norjassa. Osana tehostamistoimenpiteitä yhtiö käynnisti yt-neuvottelut noin 500 henkilötyövuoden vähentämiseksi. Tehostamistoimenpiteillä tavoiteltujen säästöjen odotetaan realisoituvan täysimääräisinä vuoden 2014 loppuun mennessä. Vuoden 2013 lopussa henkilöstöä oli vähennetty noin 360 henkilötyövuotta ja 24 alueellista yksikköä tai toimipistettä oli lakkautettu.

Liiketoiminnan kehitys

Liikevaihto

Liikevaihto jatkuvista toiminnoista, milj. euroa	10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Kansainväliset toiminnot	247,8	252,0	-4,2	930,9	903,2	27,7
Talonrakentaminen	204,2	252,4	-48,2	592,9	682,4	-89,5
Infrarakentaminen	143,5	134,6	8,9	533,4	536,6	-3,2
Talotekniikka	68,9	61,4	7,5	221,9	229,7	-7,8
Muut toiminnot ja konsernieliminoinnit	-25,0	-31,8		-61,0	-84,3	
Konserni yhteensä	639,5	668,6	-29,1	2 218,2	2 267,6	-49,4

Q4/2013

Konsernin liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä laski hieman ja oli 639,5 milj. euroa (668,6). Suomessa liikevaihtoa laski talonrakentamisen urakkatuotanto ja lisäksi omaperusteisia asuntoja valmistui vertailukautta vähemmän.

Vuosi 2013

Vuonna 2013 konsernin liikevaihto oli suunnilleen edellisvuoden tasolla. Suomen talonrakentamisen liikevaihto laski selvästi edellisvuodesta. Volyymin lasku johtuu Lemminkäisen päätöksestä vähentää urakkatuotantoa, jossa kannattavuus on viime vuosina ollut heikko. Venäjällä liikevaihtoa kasvatti omaperusteinen asuntotuotanto ja Ruotsissa toimitilarakentamisen urakkatuotanto.

Liikevaihdosta 58 % (61) tuli Suomesta, 27 % (25) Skandinaviasta, 7 % (6) Venäjältä, 7 % (6) Baltian maista ja 1 % (2) muista maista. Liiketoiminnoittain 35 % (35) tuli talonrakentamisesta, 54 % (53) infrarakentamisesta ja 11 % (12) talotekniikasta.

Liikevoitto

Liikevoitto jatkuvista toiminnoista milj. euroa		10-12/2013 ¹⁾	10-12/2012	Muutos	1-12/2013 ¹⁾	1-12/2012	Muutos
Kansainväliset toiminnot	M€	-22,9	2,5	-25,4	-22,0	15,0	-37,0
Talonrakentaminen	M€	-4,6	15,2	-19,8	5,0	16,9	-11,9
Infrarakentaminen	M€	-5,9	4,4	-10,3	8,5	22,3	-13,8
Talotekniikka	M€	1,0	1,4	-0,4	-1,6	3,8	-5,4
Toimialat yhteensä	M€	-32,4	23,5	-55,9	-10,1	58,0	-68,1
Konsernitoiminnot	M€	-69,7 ²⁾	0,4	-70,1	-80,8 ²⁾	-7,7	-73,1
Konsernin liikevoitto	M€	-102,0 ²⁾	24,0	-126,0	-90,9 ²⁾	50,4	-141,3

1) Sisältää arvonalentumiskirjauksia yhteensä 20,1 milj. euroa, josta 14,1 milj. euroa talonrakentamisesta, 3,0 milj. euroa infrarakentamisesta, 2,7 milj. euroa kansainvälisistä toiminnoista ja 0,3 milj. euroa talotekniikasta.

2) Sisältää 65,6 milj. euron kulun käräjäoikeuden päättämistä vahingonkorvauksista asfalttikartelliin liittyen.

Konsernin liikevoitto heikkeni voimakkaasti vuoden viimeisellä neljänneksellä ja oli -102,0 milj. euroa (24,0). Liikevoitto sisältää kertaluonteisia kuluja käräjäoikeuden päättämistä asfalttikartelliin liittyvistä vahingonkorvauksista 65,6 milj. euroa ja pääosin liikekiinteistöjen arvonalentumiskirjauksia 20,1 milj. euroa. Ilman kertaeriä konsernin liikevoitto oli -16,3 milj. euroa (24,0).

Vuoden lopussa yhtiö kirjasi kateheikennyksiä merkittävistä projekteista Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Suomessa omaperusteista asuntotuotantoa valmistui vertailukautta vähemmän. Lisäksi jokaisen toimialan liikevoittoa rasittivat tehostamisohjelmaan liittyvät kulut.

Vuosi 2013

Lemminkäisen tulos vuonna 2013 oli selvästi negatiivinen. Pitkä talvi viivästytti päällystyskauden käynnistymistä ja lisäsi kustannuksia kaikissa Lemminkäisen toimintamaissa. Liikevoittoa rasittivat myös yksittäisten suurten projektien kateheikennykset Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Yhtiö kirjasi kertaluonteisia kuluja käräjäoikeuden päättämistä asfalttikartelliin liittyvistä vahingonkorvauksista 65,6 milj. euroa ja pääosin liikekiinteistöjen arvonalentumiskirjauksia 20,1 milj. euroa. Lisäksi tulosta heikensivät tehostamistoimiin liittyvät kulut noin 10 milj. euroa sekä televerkkoliiketoiminnan osien myymiseen liittyvät kulut noin 6 milj. euroa.

Suomessa talonrakentamisen tuloskehitystä tukivat kohtuullisesti sujunut asuntomyynti sekä toimitilarakentaminen pääkaupunkiseudulla. Infrarakentamisen erikoisurakoinnin tulos kehittyi myönteisesti supistuvassa inframarkkinassa. Talonrakentamisen kokonaismäärän supistuminen vähensi kiviainesten, pohjarakentamisen sekä talotekniikan urakoinnin kysyntää, ja heikensi kannattavuutta.

Liikevoittoprosentti jatkuvista liiketoiminnoista		10-12/2013	10-12/2012	1-12/2013	1-12/2012
Kansainväliset toiminnot	%	-9,2	1,0	-2,4	1,7
Talonrakentaminen	%	-2,3	6,0	0,8	2,5
Infrarakentaminen	%	-4,1	3,3	1,6	4,2
Talotekniikka	%	1,5	2,3	-0,7	1,7
Konserni yhteensä	%	-16,0	3,6	-4,1	2,2

Tilaukanta

Tilaukanta kauden lopussa, milj. euroa		31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Kansainväliset toiminnot	M€	729,9	574,6	155,3
Talonrakentaminen	M€	544,3	526,9	17,4
Infrarakentaminen	M€	459,0	234,7	224,3
Talotekniikka	M€	88,1	107,7	-19,6
Konserni yhteensä	M€	1 821,3	1 443,9	377,4
- josta myymätön osuus		346,5	176,7	

Tilaukanta kasvoi vuonna 2013 neljänneksen ja oli 1 821,3 milj. euroa (1 443,9). Tilaukanta kasvoi eniten Suomen infrarakentamisessa ja Venäjän talonrakentamisessa. Merkittäviä uusia tilauksia vuonna 2013 olivat 46 pienkerrostalon urakointikohde Moskovassa (100 milj. euroa), S-ryhmän logistiikkakeskuksen ensimmäisen vaiheen urakkasopimus (49 milj. euroa), Länsimetron kaksi asemaa (81 milj.euroa) sekä Tampereen rantatunnelin allianssiurakka (180 milj. euroa).

Tilaukannasta 60 % (60) tuli Suomesta, 20 % (23) Skandinaviasta, 18 % (11) Venäjältä ja 2 % (6) muista maista.

Tase, rahoitus ja rahavirta

Taseen loppusumma 31.12.2013 oli 1 342,7 milj. euroa (1 303,5), josta oman pääoman määrä oli 324,0 milj. euroa (441,8). Lemminkäisen nettokäyttöpääoma oli 325,1 milj. euroa (426,5). Käyttöpääoman tehostamisessa yhtiö on kiinnittänyt erityistä huomiota laskutuksen oikea-aikaisuuteen sekä myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertonopeuksien optimointiin.

Omavaraisuusaste tilikauden lopussa oli 27,3 % (37,2) ja nettovelkaantumisaste oli 100,8 % (62,8). Neljän kvartaalin keskiarvona tarkasteltuna omavaraisuusaste oli 30,3 % ja nettovelkaantumisaste 91,1 %. Lemminkäisen sijoitetun pääoman liukuva 12 kk:n tuotto oli -9,4 % (10,8). Tappiollinen tulos ja oman pääoman lasku heikensivät keskeisiä tunnuslukuja.

Korollisen velan määrä kasvoi 10 % ja oli katsauskauden päättyessä 407,6 milj. euroa (371,2). Pitkäaikaista korollista velkaa oli 61,3 milj. euroa (138,8) ja lyhytaikaista korollista velkaa oli 346,3 milj. euroa (232,4). Korollisista veloista 32 % (45) oli sidottu kiinteään korkoon. Konsernin likvidit varat katsauskauden lopussa olivat 81,1 milj. euroa (93,9) ja korollinen nettovelka oli 326,5 milj. euroa (277,3).

Yhtiön korollisesta velasta 10 % (15) oli lainoja rahoituslaitoksilta, 37 % (23) yritystodistuksia, 18 % (18) omaperusteiseen asunto- ja toimitilatutuotantoon liittyviä projektilainoja, 5 % (12) työeläkeyhtiölainoja, 14 % (16) rahoitusleasingvelkoja ja 15 % (16) joukkovelkakirjalainoja. Tilikauden päättyessä yhtiöllä oli käyttämättä sitovia luottolimiittejä 175,0 milj. euroa (139,6) ja tililiimiittisopimuksia 44,0 milj. euroa (54,1). Vuoden viimeisellä neljänneksellä

Lemminkäinen irtisanoi maaliskuussa 2013 sovitun 70 milj. euron syndikoidun kaksivuotisen luottolimitin tarpeettomana. Rahoituksen keskimääräinen kustannus vuonna 2013 oli 2,9 prosenttia (3,1).

Lemminkäisen joihinkin rahoitussopimuksiin liittyy kaksi neljännesvuosittain tarkasteltavaa taloudellista tunnuslukukovenanttia: nettovelan ja käyttökatteen suhdeluku sekä omavaraisuusaste. Lemminkäinen ja luotonantajat sopivat maaliskuussa 2013 limiittien neuvottelujen yhteydessä, että mahdolliset vahingonkorvaukset jätetään huomiotta laskentamallissa. Lisäksi ennen tilikauden päättymistä sovittiin tunnusluehdon muutoksista vuoden 2013 viimeiselle ja vuoden 2014 ensimmäiselle neljännekselle.

Nettorahoituskulut vuonna 2013 olivat 26,7 milj. euroa (21,4), eli 1,2 % (0,9) liikevaihdosta. Rahoituskulujen kasvu johtuu mm. korollisen velan kasvusta, alkuvuonna uusituista rahoituslimiittisopimuksista sekä kasvaneista valuuttasuojauksenkustannuksista.

Liiketoiminnan rahavirta oli 8,3 milj. euroa (57,8). Muutos vertailukauteen johtui pääosin tappiollisesta tuloksesta.

Liiketoiminnan kehitys toimialoittain

Kansainväliset toiminnot

Avainluvut jatkuvista toiminnoista, Kansainväliset toiminnot		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Liikevaihto	M€	247,8	252,0	-4,2	930,9	903,2	27,7
Liikevoitto	M€	-22,9 ¹⁾	2,5	-25,4	-22,0 ¹⁾	15,0	-37,0
%:a liikevaihdosta	%	-9,2	1,0		-2,4	1,7	
Tilaukanta kauden lopussa	M€				729,9	574,6	155,3

1) sisältää alaskirjauksia 2,7 milj. euroa

Q4/2013

Kansainvälisten toimintojen liikevaihto pysyi suunnilleen edellisvuoden tasolla, mutta kannattavuus heikkeni merkittävästi. Viimeisen neljänneksen tulos sisältää Norjan toimintoihin liittyviä alaskirjauksia 2,7 milj. euroa. Lisäksi liikevoittoa rasittivat yksittäisten suurten projektien kateheikennykset Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä.

Vuosi 2013

Toimialan liikevaihto kasvoi talonrakentamisessa Venäjällä ja Ruotsissa sekä infrarakentamisessa Latviassa ja Liettuassa. Liikevaihdosta 28 % tuli Ruotsista, 28 % Norjasta, 18 % Venäjältä, 16 % Baltian maista, 9 % Tanskasta ja 1 % muista maista. Liiketoiminnoittain 73 % tuli infrarakentamisesta, 23 % talonrakentamisesta ja 4 % talotekniikasta sekä projektiviennistä.

Kansainvälisten toimintojen liikevoitto vuonna 2013 oli selvästi negatiivinen, -22,0 milj. euroa (15,0). Pitkä talvi viivästytti infrarakentamisen kauden käynnistymistä ja lisäsi kustannuksia kaikissa Lemminkäisen toimintamaissa. Tulosta rasittivat myös yksittäisten suurten projektien kateheikennykset Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Lisäksi tilikaudelle kohdistui kertaluonteisia kuluja televerkkoliiketoiminnan osien myymiseen sekä Norjan tehostamistoimenpiteisiin liittyen. Norjassa Lemminkäinen karsi toimipisteverkostoaan ja lakkautti 11 kannattamatonta toimipistettä tai liiketoimintayksikköä. Myös Norjan johtamisrakennetta ja -mallia muutettiin.

Venäjällä Lemminkäisen asuntotuotanto pääsi vauhtiin vuonna 2013. Yhtiö käynnisti kesällä 757 omaperusteisen asunnon kohteen Pietarin keskustassa, jonka arvioidaan valmistuvan vaiheittain vuoden 2015 loppuun mennessä. Lemminkäisen toisesta omaperusteisesta, noin 450 asunnon kohteesta valmistui ensimmäinen vaihe, noin 222 asuntoa. Tällä hetkellä myynnissä on 946 omaperusteista asuntoa Pietarin keskustassa. Moskovan alueella Istran kaupungissa käynnistettiin vuoden kolmannella neljänneksellä 46 pienkerrostalon suunnittelu- ja rakennustyöt. Urakan arvo on noin 100 milj. euroa.

Lemminkäisen Venäjälle talonrakentamiseen sitoutuneen pääoman määrä tilivuoden lopussa oli 79,4 milj. euroa (61,9).

Toimialan tilauskanta vuoden 2013 lopussa oli selvästi edellisvuotta suurempi, 729,9 milj. euroa (574,6). Eniten tilauskanta kasvoi Ruotsin ja Venäjän talonrakentamisessa.

Omaperusteinen asuntotuotanto, Venäjä, kpl		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Asuntoaloitukset	kpl	0	0	0	757	0	757
Myydyt asunnot	kpl	74	82	-8	165	141	24
Valmistuneet	kpl	222	0	222	222	0	222
Rakenteilla kauden lopussa	kpl	963	425	538	963	425	538
- joista myymättömiä	kpl	812	349	463	812	349	463
Valmiit myynnissä	kpl	134	17	117	134	17	117

Talonrakentaminen

Avainluvut jatkuvista toiminnoista, Talonrakentaminen		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Liikevaihto	M€	204,2	252,4	-48,2	592,9	682,4	-89,5
Liikevoitto	M€	-4,6 ¹⁾	15,2	-19,8	5,0 ¹⁾	16,9	-11,9
%:a liikevaihdosta	%	-2,3	6,0		0,8	2,5	
Tilauskanta kauden lopussa	M€				544,3	526,9	17,4

1) Sisältää alaskirjauksia 14,1 milj. euroa

Q4/2013

Vuoden viimeisen neljänneksen liikevaihto laski ja liikevoitto jäi vertailukautta heikommaksi. Liikevoitto sisältää liikekiinteistöihin kohdistuvia arvonalentumiskirjauksia 14,1 milj. euroa. Ilman alaskirjauksia liikevoitto oli 9,5 milj. euroa (15,2). Omaperusteisia asuntoja valmistui edellisvuotta vähemmän; 490 asuntoa (650), ja toimitilarakentaminen pääkaupunkiseudulla väheni. Tulosta heikensivät myös yksittäiset kilpailu-urakoinnin hankkeet ja tehostamistoimiin liittyvät kulut.

Vuosi 2013

Talonrakentamisen liikevaihto laski 13 % ja liikevoitto jäi 5,0 milj. euroon (16,9). Liikevoitto sisältää liikekiinteistöihin kohdistuvia arvonalentumiskirjauksia 14,1 milj. euroa. Ilman alaskirjauksia liikevoitto parani edellisvuodesta ja oli 19,1 milj. euroa (16,9). Alkuvuoden asuntomyyntiä vauhdittivat veromuutokset. Myös vuoden toisella puoliskolla asuntokauppa etenkin kasvukeskuksissa pysyi vilkkaana ja uusia asuntoja aloitettiin edellisvuoden tahtiin. Epävarmassa markkinatilanteessa Lemminkäinen nosti asuntoaloituksiin vaadittavaa varausastetta sekä tehosti valmiiden asuntojen myyntiä. Valmiiden myynnissä olevien asuntojen määrä väheni viime vuodesta. Yhtiö on suunnitelmallisesti vähentänyt kilpailu-urakoidun tuotannon määrää, sillä sen katetaso on viime vuosina ollut heikko.

Tilikauden päättyessä talonrakentamisen tilauskanta oli 544,3 milj. euroa (526,9). Tilauskanta kasvoi omaperusteisessa asuntorakentamisessa, urakoinnissa tilauskanta oli aiempaa pienempi.

Omaperusteinen asuntotuotanto, Suomi		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Asuntoaloitukset	kpl	172	295	-123	1 058	1 019	39
Myydyt asunnot	kpl	208	267	-59	1 050	1 013	37
Valmistuneet	kpl	490	650	-160	875	1 151	-276
Rakenteilla vuoden lopussa	kpl				1 040	857	183
- joista myymättömiä	kpl				557	453	104
Valmiit myynnissä	kpl				164	260	96
Asuntoaloitukset, urakatuotanto	kpl	14	209	-195	292	514	-222

Infrarakentaminen

Avainluvut jatkuvista toiminnoista Infrarakentaminen		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Liikevaihto	M€	143,5	134,6	8,9	533,4	536,6	-3,2
Liikevoitto	M€	-5,9 ¹⁾	4,4	-10,3	8,5 ¹⁾	22,3	-13,8
%:a liikevaihdosta	%	-4,1	3,3		1,6	4,2	
Tilaukanta kauden lopussa	M€				459,0	234,7	224,3

1) sisältää alaskirjauksia 3,0 milj. euroa

Q4/2013

Infrarakentamisen liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvoi hieman, mutta liikevoitto heikkeni. Liikevoitto sisältää alaskirjauksia kiviainesvarannoista 3 milj. euroa. Toimialan tulosta rasittivat joidenkin yksittäisten infraurakoiden kateheikennykset sekä tehostamistoimenpiteisiin liittyvät kustannukset.

Vuosi 2013

Infrarakentamisen liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla, mutta liikevoitto heikkeni. Liikevoitto sisältää alaskirjauksia kiviainesvarannoista 3 milj. euroa. Myöhässä käynnistyneen päällystyskauden aiheuttamia tappioita ei vilkkaasta loppusyksystä huolimatta saatu täysin katettua ja lisäksi kiviainesten kysyntä heikkeni talonrakentamisen hiipumisen myötä. Myös maa- ja kalliorakentamisessa tulos jäi jonkin verran edellisvuotta heikommaksi. Infrarakentamisen tehostamistoimet kohdistuivat kausivaihtelun vaikutusten pienentämiseen sekä resurssien optimointiin.

Toimialan tilaukanta vuoden lopussa oli ennätyskorkea, 459,0 milj. euroa (234,7). Tilaukantaan kasvattivat infrarakentamisen vaativat erikoisurakat.

Talotekniikka

Avainluvut jatkuvista toiminnoista, Talotekniikka		10-12/2013	10-12/2012	Muutos	1-12/2013	1-12/2012	Muutos
Liikevaihto	M€	68,9	61,4	7,5	221,9	229,7	-7,8
Liikevoitto	M€	1,0 ¹⁾	1,4	-0,4	-1,6 ¹⁾	3,8	-5,4
%:a liikevaihdosta	%	1,5	2,3		-0,7	1,7	
Tilaukanta kauden lopussa	M€				88,1	107,7	-19,6

1) sisältää alaskirjauksia 0,3 milj. euroa

Q4/2013

Talotekniikassa liikevaihto kasvoi, ja liikevoitto oli suunnilleen vertailukauden tasolla. Liikevoitto sisältää alaskirjauksen 0,3 milj. euroa. Kannattavuuden parantamiseksi tähtäävät tehostamistoimenpiteet alkoivat näkyä toimialan tuloksessa vuoden loppupuolella. Tulokäänteeseen vaikutti myös hyvin sujunut huolto- ja ylläpitotoiminta.

2013

Talotekniikassa vuosi 2013 oli haasteellinen. Toimialan tulosta ja liiketoiminnan volyymia rasittivat projektien aloitusten viivästymiset ja peruuntumiset sekä selvästi heikentynyt markkinatilanne. Talonrakentamisen hiipuminen vaikutti voimakkaasti talotekniikan urakointiin, jossa kannattavuus oli kokonaisuudessaan edelleen heikko. Lisäksi toimialan tulosta heikensi tehostamistoimenpiteistä aiheutuneet kertaluonteiset kulut. Huolto- ja ylläpitotoiminnassa kysyntä pysyi hyvänä.

Vuonna 2013 saatujen uusien tilausten määrä heikkeni etenkin loppuvuotta kohden, ja tilivuoden lopussa talotekniikan tilauskanta oli selvästi edellisvuotta pienempi, 88,1 milj. (107,7).

Investoinnit

Vuonna 2013 bruttoinvestoinnit olivat 71,2 milj. euroa (64,5), mikä oli 3,2 % (2,8) yhtiön liikevaihdosta. Lemminkäisen investoinnit ovat pääosin infrarakentamisen korvausinvestointeja. Alkuvuoden investointeja kasvattivat yritysostot. Osana Lemminkäisen tehostamisohjelmaa yhtiön investointeihin liittyvän päätöksenteon kriteerejä on tiukennettu ja seurantaprosesseja tehostettu.

Henkilöstö

Konserniyhtiöiden palveluksessa oli tilikauden lopussa 7 049 henkilöä (7 370) eli 321 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilöstöstä 2 784 (3 009) oli toimihenkilöitä ja 4 265 (4 361) oli työntekijöitä. Toimihenkilöiden määrä väheni vuoden aikana 225 henkilöllä (-7 %) ja työntekijöiden määrä vastaavasti 96 henkilöllä (-2 %).

Lemminkäinen on toteuttanut kaksi yhteistoimintaneuvottelua henkilöstön vähentämiseksi Suomessa vuosien 2011 – 2013 aikana. Vuoden 2012 aikana henkilöstö väheni 300 henkilötyövuodella ja lokakuussa 2013 päättäneiden neuvotteluiden tuloksena Lemminkäinen vähensi 265 henkilötyövuotta Suomesta.

Lemminkäisen Suomen ulkopuolisissa toimintamaissa käydään edelleen työvoiman käytön vähentämistä koskevia neuvotteluja. Norjassa yhtiö neuvotteli yli 60 henkilötyövuoden vähennyksistä, minkä lisäksi työntekijöiden kanssa sovittu uusi työaikapankkijärjestelmä tuo yhtiölle säästöjä talvikaudelle 2014–2015. Lemminkäisen kaikissa toimintamaissa kausityöntekijöiden määrää pyritään kasvattamaan suhteessa vakituiseen työvoimaan.

Henkilöstö toimialoittain	31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Kansainväliset toiminnot	2 831	3 013	-182
Talonrakentaminen	1 224	1 420	-196
Infrarakentaminen	1 190	1 092	98
Talotekniikka	1 523	1 537	-14
Emoyhtiö	281	308	-27
Konserni yhteensä	7 049	7 370	-321

Henkilöstö maittain	31.12.2013	31.12.2012	Muutos
Suomi	4 249	4 396	-147
Skandinavia	1 256	1 232	24
Baltian maat	738	702	36
Venäjä	755	741	14
Muut maat	51	299	-248
Konserni yhteensä	7 049	7 370	-321

Muutoksia organisaatorakenteessa

1.1.2013 alkaen talonrakentaminen-toimialan johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Casimir Lindholm. Talonrakentamisen aiempi johtaja ja johtoryhmän jäsen Jukka Terhonen jäi eläkkeelle tammikuussa 2013.

Kansainväliset toiminnot –toimialan johtamisvastuut jaettiin 8.8.2013 uudelleen. Maaret Heiskari nimitettiin johtoryhmän jäseneksi vastuualueenaan Venäjän liiketoiminnot. Timo Vikström nimitettiin johtoryhmän jäseneksi vastuualueenaan Skandinavian liiketoiminnot.

Suomen infrarakentamisen toimialajohtaja Harri Kailasalon vastuualue laajennettiin kattamaan myös Baltian maat ja projektivienti. Kansainvälisten toimintojen toimialajohtajana toiminut Henrik Eklund siirtyi Lemminkäisen Ruotsin maajohtajaksi ja jätti paikkansa johtoryhmässä.

Työturvallisuus ja ympäristö

Lemminkäisen työturvallisuustoimenpiteiden tavoitteena on luoda turvallinen työympäristö kaikille työntekijöille. Lemminkäinen on sitoutunut Rakennusteollisuus RT ry:n yhteisiin työturvallisuusperiaatteisiin, joiden tavoitteena on vauhdittaa rakennusalan etenemistä kohti Nolla tapaturmaa -päämäärää.

Vuosi 2013 oli työturvallisuuden teemavuosi, jolloin Lemminkäisessä otettiin käyttöön mm. työmaiden pakolliset viikkopalaverit. Erityishuomiota kiinnitettiin myös suojavälineiden käyttöön.

Lemminkäinen pyrkii minimoimaan toimintansa ympäristövaikutukset mm. kuluttamalla luonnonvaroja säästeliäästi ja tuottamalla mahdollisimman vähän jätettä. Yhtiö myös tarjoaa asiakkailleen tuotteita ja palveluja, joiden avulla asiakkaat voivat pienentää omaa ympäristöjalanjälkeään.

Lemminkäinen mittaa konsernitasolla energiankulutukseen liittyviä lukuja sekä omien tuotantolaitostensa ympäristövaikutuksia Suomessa. Jokainen liiketoimintasegmentti seuraa omalle toimialalleen sovellettuja mittareita.

Lemminkäisen työturvallisuus- ja ympäristöasioista kerrotaan tarkemmin yhtiön vuosikertomuksessa ja verkkosivuilla.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Lemminkäisen kehitystoiminnan painopistealueet ovat tietotekniikan hyödyntäminen rakentamisessa, ympäristö- ja energiatehokkuus sekä palvelukehitys. Näiden lisäksi on keskitytty operatiivisen tehokkuuden parantamiseen erilaisin kehitystoimenpitein.

Vuonna 2013 jatkettiin kehitystyötä tietomallintamisen käyttämisessä hankkeiden suunnittelussa. Lemminkäinen oli mukana PRE (Process Re-engineering) kehityshankkeessa, jossa hiotaan tietomallinnuksen viimeisimpiä saavutuksia sekä Aalto-yliopiston BIMforLEAN kehityshankkeessa, jossa yhdistetään tietomallinnuksen ja Lean tuotannon oppeja.

Konsernin toimialat vastaavat omasta tutkimus- ja kehitystoiminnastaan, missä keskitytään esimerkiksi liiketoiminnan tehokkuuden ja toimintaedellytysten kehittämiseen ja laadun varmistamiseen. Lemminkäisen Keskuslaboratorio tekee keskitetysti infrarakentamisen tutkimus- ja kehitystyötä. Vuonna 2013 kuluksi kirjatut konsernin tutkimus- ja kehittämismenot olivat noin 0,6 % (0,6) liikevaihdosta.

Osakkeet

Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja samansuuruiseen osinkoon. Lemminkäisen osakepääoma on 34 042 500 euroa, ja osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa oli 19 650 176 kappaletta.

Tilikauden lopussa Lemminkäinen lopetti sen ja Nordea Pankki Suomi Oyj:n välisen Liquidity Providing (LP) -toiminnan edellytykset täyttävän markkinatakausopimuksen NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Lemminkäisen kaikkien osakkeiden markkina-arvo tilikauden lopussa oli 298,2 milj. euroa (280,6). Lemminkäinen Oyj:n osakkeen kurssi katsauskauden alussa NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä oli 14,28 euroa (18,72) ja lopussa 15,20 euroa (14,28). NASDAQ OMX Helsinki Oy:n lisäksi Lemminkäisen osakkeella käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Osakkeiden kokonaisvaihto tilikauden aikana oli yhteensä 2 076 080 kappaletta (1 056 039) Katsauskaudella Lemminkäisen osakkeen kokonaisvaihdosta 15 % (6) tuli vaihtoehtoisilta markkinapaikoilta. (lähde: Fidessa Fragmentation Index, <http://fragmentation.fidessa.com>).

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous päätti 9.4.2013 hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista ja/tai osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamien osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta yhdessä tai useammassa erässä, joko maksua vastaan tai maksutta. Annettavien osakkeiden määrä, mukaan lukien erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 3 900 000 osaketta. Valtuutuksen enimmäismäärä vastaa noin 20 % yhtiön kaikista nykyisistä osakkeista. Hallitus voi päättää antaa joko uusia osakkeita tai yhtiön hallussa mahdollisesti olevia omia osakkeita.

Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään kaikista osakeannin sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista, mukaan lukien oikeuden osakkeenomistajien merkintätuo-oikeudesta poikkeamiseen. Valtuutusta voidaan käyttää mahdollisten yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön taseen ja rahoitusaseman vahvistamiseen tai muihin hallituksen päättämiin tarkoituksiin. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta ei käytetty vuonna 2013.

Omat osakkeet

Lemminkäisellä on hallussaan 34 915 omaa osaketta. Alkuvuonna 2013 yhtiölle palautui ehdollisesti annettuja osakkeita 34 406 kappaletta.

Osakkeenomistajat

Lemminkäisellä oli 31.12.2013 yhteensä 4 705 osakkeenomistajaa (4 781). Hallintarekisteröityjen ja ulkomaalaisten omistajien osuus Lemminkäinen Oyj:n kaikista osakkeista ja äänimäärästä oli 13 prosenttia (14). Yhtiön omistusosuuksien jakautuminen sektori- ja suuruusluokittain, suurimmat osakkeenomistajat sekä johtoryhmän ja hallituksen osakeomistukset löytyvät yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.lemminkainen.fi/Sijoittajat/Omistajat.

Osakassopimukset

Lemminkäisen tiedossa ei ole sellaisia osakkaiden välisiä sopimuksia, joilla olisi merkitystä omistuksen tai äänivallan käyttämiselle yhtiökokouksissa.

Liputusilmoitukset

Katsauskaudella yhtiö ei vastaanottanut yhtään liputusilmoitusta.

Yhtiökokouksen päätökset ja hallinto

9.4.2013 pidetty Lemminkäinen Oyj:n yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen vuodelta 2012 ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden. Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti jakaa osinkoa 0,60 euroa osakkeelta eli yhteensä 11 769 156,00 euroa. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 12.4.2013, ja osingon maksupäivä oli 19.4.2013.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi. Hallituksen jäseniksi valittiin Berndt Brunow, Noora Forstén, Finn Johnsson, Juhani Mäkinen, Kristina Pentti-von Walzel ja Heikki Rätty. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin KHT-Yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimii Kim Karhu, KHT.

Lemminkäinen Oyj:n hallitus piti järjestäytymiskokouksen 9.4.2013. Lemminkäinen Oyj:n hallituksen puheenjohtajana jatkoi Berndt Brunow ja varapuheenjohtajana Juhani Mäkinen. Hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Heikki Rädyn ja jäseniksi Juhani Mäkisen ja Kristina Pentti-von Walzelin. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Berndt Brunow ja jäseniksi Noora Forstén ja Kristina Pentti-von Walzel. HR-valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin Berndt Brunow ja jäseniksi Noora Forstén ja Kristina Pentti-von Walzel.

Oikeudenkäynnit

Helsingin käräjäoikeus antoi 28.11.2013 päätöksensä asfalttikartelliin liittyvistä vahingonkorvauksista. Lemminkäisen osalta ratkaistavana oli 38 kunnan ja Suomen valtion kanteet. Käräjäoikeuden mukaan Lemminkäisen osuus vahingonkorvauksista on noin 48 miljoonaa euroa (noin 26 miljoonaa euroa korvauksia sekä noin 22 miljoonaa euroa korkoja ja oikeudenkäyntikuluja). Lemminkäisen osuus koostuu Lemminkäiselle yksin määrätyistä vahingonkorvauksista, Lemminkäisen osuudesta sille ja muille asfalttialan yrityksille yhteisvastuullisesti määrätyistä korvauksista sekä korvauksiin liittyvistä koroista ja oikeudenkäyntikuluista.

Koska osa muista yhteisvastuullisesti maksamaan määrätyistä vastaajista ei Lemminkäisen arvion mukaan kykene suorittamaan käräjäoikeuden määräämää osuutta, maksaa Lemminkäinen näitä osuuksia vahingonkorvauksista ja niihin liittyvistä kuluista yhteensä noin 10 miljoonaa euroa.

Käräjäoikeuden nyt ratkaisemien kanteiden lisäksi Helsingin käräjäoikeudessa odottaa käsittelyn alkamista 14 vahingonkorvauskannetta Lemminkäistä ja muita asfalttialan yhtiöitä vastaan. Näistä Lemminkäinen on tehnyt noin 6 miljoonan euron varauksen. Summa sisältää myös vahingonkorvauksiin liittyvät korot ja oikeudenkäyntikulut.

Lemminkäinen on lähtökohtaisesti pitänyt vahingonkorvausvaatimuksia perusteettomina. Yhtiö tutustuu huolellisesti käräjäoikeuden päätöksiin. Tämän jälkeen yhtiö päättää, onko ratkaisuihin syytä hakea muutosta hovioikeudelta. Lemminkäisellä ja muilla osapuolilla on 31.3.2014 asti aikaa tehdä mahdolliset valitukset Helsingin hovioikeuteen. Yhtiö tiedottaa erikseen päätöksestään, kun se on tehty.

Lisätietoa asfalttikartellista ja siihen liittyvistä vahingonkorvauksista yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.lemminkainen.fi/sijoittajat.

Riskit ja epävarmuustekijät

Lemminkäiselle riskienhallinta on olennainen osa liiketoiminnan johtamista. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttaminen sekä turvata toiminta muuttuvissa olosuhteissa.

Suhdannevaihtelut aiheuttavat epävarmuutta toimintaympäristössä ja vaikeuttavat siten tulevien muutosten ennakointia. Uudisrakentamisen suhdanneherkkyys muodostaa yhtiön toiminnalle riskin, jota hallitaan sekä rakenteellisesti että toiminnallisesti.

Omaperusteiseen asuntotuotantoon liittyy myynti- ja hintariski. Mymättömät kohteet sitovat pääomaa, minkä vuoksi uusia asuntokohteita aloitetaan vain, jos kohteilla on riittävän korkea varausaste. Valmiiden myymättömien asuntojen määrä pyritään pitämään mahdollisimman pienenä. Omaperusteiset liikekohteet myydään tavallisesti kiinteistösijoittajille viimeistään rakennusprojektin alkuvaiheessa, mikä pienentää niihin liittyvää myyntiriskiä.

Venäjän omaperusteiseen asuntotuotantoon liittyy riski ruplan kurssikehityksestä, öljyn hintakehityksestä sekä Venäjän talouskasvusta. Näiden heikentyminen saattaa vaikuttaa kuluttajien ostovoimaan ja sitä kautta myös uusien asuntojen kysyntään. Riskiä hallitaan seuraamalla ja analysoimalla toimintaympäristöä jatkuvasti. Lisäksi yhtiö pyrkii hankkimaan tontit keskeisiltä paikoilta Pietarin keskustassa, joissa asuntojen arvo kestää paremmin suhdannevaihteluita.

Projektiokohtaiset riskit liittyvät useimmiten kustannusten ja toteutuksen hallintaan. Yhtiö kehittää jatkuvasti sopimusosaamistaan sekä projektinhallintakäytäntöjä tarjous- ja toteutusvaiheessa. Projektiseurannan järjestelmiä ja ohjausmalleja on uusittu ja työntekijöiden osaamisen kehittämiseen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota.

Ilmastonmuutos ja epätavalliset sääilmiöt muodostavat rakennusallalla riskin. Epätavalliset tai ankarat säät voivat heikentää liiketoiminnan kannattavuutta keskeyttämällä tai viivästyttämällä projektien etenemistä. Yhtiö pyrkii pienentämään vuodenajoista johtuvan kausivaihtelun vaikutuksia joustavammalla henkilöstörakenteella, lisäämällä alihankintapalveluita ja optimoimalla kalustohuollon aikatauluja.

Lemminkäinen käyttää runsaasti öljypohjaisia tuotteita asfalttituotannossa. Bitumin hinta määräytyy öljyn maailmanmarkkinahinnan perusteella. Lemminkäinen hallinnoi bitumin hintariskiä öljyjohdannaisilla ja sopimusteknisillä toimenpiteillä. Yhtiö käyttää yli 300 000 tonnia bitumia vuosittain, josta yli puolet on suojattu edellä mainituin menetelmin.

Liiketoiminnan valuuttakurssiriskejä pyritään suojaamaan ensisijaisesti operatiivisin keinoin sekä tarvittaessa valuuttalainojen ja –johdannaisten avulla. Lemminkäisen vuoden 2013 liikevaihdosta noin 67 prosenttia tuli maista, joiden toimintavaluuttana on euro. Muita yhtiön keskeisiä valuuttoja ovat Ruotsin, Norjan ja Tanskan kruunut sekä Venäjän rupla.

Yksittäisen riskin muodostaa edellä mainittu asfalttikartelliin liittyvä vahingonkorvausoikeudenkäynti, mikäli osapuolet päätyvät hakemaan käräjäoikeuden ratkaisuihin muutosta hovioikeudelta.

Lisätietoa Lemminkäisen riskeistä ja tarkempi kuvaus riskienhallinnasta löytyy yhtiön vuosikertomuksesta sekä verkkosivuilta. Taloudellisista riskeistä on lisäksi annettu tarkempi selvitys vuositilinpäätöksen liitetiedoissa.

Näkymät

Suomessa kokonaisrakentamisen määrän kasvun arvioidaan siirtyvän vuoteen 2015. Sisäinen muuttoliike kasvukeskuksiin ja matala korkotaso ylläpitävät asuntojen kysyntää, mutta samalla lainansaannin vaikeutuminen sekä vanhan asunnon myyntiajan pitkittyminen vähentävät kuluttajien asunnonostohaluja. Kysynnän painopiste on pienissä keskusta-asunnoissa. Myös toimitilahankkeet keskittyvät kasvukeskuksiin ja niissäkin toimitilojen käyttöasteet ovat heikentyneet.

Infrarakentamisen kokonaismäärän kasvua rajoittavat hidas talouskasvu, valtion ja kuntien rahoitusvaje sekä uudistalonrakentamisen supistuminen. Infrarakentamisen erikoisurakointiurakoita on kohtalaisesti tarjolla, ja keskustojen maanalaisten tilojen rakentaminen jatkuu.

Taloteknisen urakoinnin kysyntää heikentää talonrakentamisen hiipuminen. Projektien aloituksia lykkääntyy, ja urakoiden katetaso on kilpailun kiristyessä aiempaa heikompi. Talotekniikan huolto- ja ylläpitotöiden kysynnän uskotaan pysyvän vakaana.

Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa on käynnissä valtion monivuotiset liikenneinfran kehityssuunnitelmat, ja kaikki kolme maata panostavat vahvasti myös energiantuotannon kehittämiseen. Myös yksityisen sektorin investointien infrarakentamisen arvioidaan edelleen lisääntyvän. Kasvukeskusten ympärille on tulevana vuosina suunnitteilla mittavia tiehankkeita, mikä lisää infrarakentamisen erikoisurakoinnin kysyntää eri puolella Skandinaviaa.

Venäjällä comfort-luokan asuntojen kysyntää tukevat edelleen maan sisäinen muuttoliike, keskiluokan kasvu sekä kuluttajien parantuneet lainansaantimahdollisuudet. Myös infrastruktuurin kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat Venäjällä kasvussa, ja mm. tieverkoston laajennus- ja korjaustöitä on käynnissä runsaasti.

Baltian maissa rahoituksen saatavuus määrää infrarakentamisen kehityksen suunnan lähitulevaisuudessa. Käynnissä olevat teiden rakennus- ja perusparannushankkeet pitävät infrarakentamisen kysynnän kuluvana vuonna kohtuullisella tasolla ainakin Latviassa ja Liettuassa. Rail Baltica –liikennehankkeen käynnistyminen piristäisi infrarakentamisen markkinatilannetta kaikissa Baltian maissa.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiö Lemminkäinen Oyj:n jakokelpoinen oma pääoma on 109 260 176,77 euroa, josta voittovarot edellisiltä tilikausilta ovat 116 339 972,89 euroa ja tilikauden voitto -68 388 713,00 euroa.

Lemminkäinen Oyj:n hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiö ei jakaisi 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa, jolloin voittovaroihin jää 47 951 259,89 euroa.

Ohjeistus vuodelle 2014

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2014 liikevaihto jää hieman edellisvuoden tasosta, mutta vuoden 2014 liikevoitto paranee selvästi vuoden 2013 liikevoitosta ilman kertaeriä. Vuonna 2013 liikevaihto oli 2 218 milj. euroa ja liikevoitto ilman kertaeriä oli -5 milj. euroa.

Helsingissä, 7. päivänä helmikuuta 2014

LEMMINKÄINEN OYJ

Hallitus

TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN TAULUKKO-OSA

Laadintaperiaatteet

Tämän tilinpäätöstiedotteen laadinnassa on sovellettu samoja IFRS-standardien kirjaamis- ja arvostusperiaatteita kuin vuoden 2012 tilinpäätöksessä, huomioiden alempana esitetyt muutokset. Tilinpäätöstiedotteen laadinnassa on noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin vaatimuksia. Tilinpäätöstiedotteen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Toimintasegmentit

Yhtiö on muuttanut raportoitavien segmenttitietojen laadintaperiaatteita vuoden 2013 alusta alkaen. Jatkossa yhtiön segmenttiraportointi noudattaa tuloslaskelmaerien osalta konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita lukuun ottamatta lopetetuiksi toimintoiksi luokiteltavien erien vaikutusta.

Vertailukausien luvut on oikaistu uuden laadintaperiaatteen mukaisiksi. Laadintaperiaatteen muutoksen vaikutukset vertailukausien lukuihin esitetään liitetiedossa 6.

Varaukset

Yhtiö on muuttanut varauksena käsiteltävien 10-vuotisvastuiden laadintaperiaatetta vuoden 2013 alusta alkaen. Jatkossa asunto- ja liikekohteiden rakentamiseen liittyvä 10-vuotisvastuuvaraus määritetään kokonaisuutena kaikista 10-vuotisvastuista sisältävistä hankkeista. Tällöin yksittäiseen hankkeeseen liittyvä vastaisen taloudellisen menetyksen todennäköisyys voi olla pieni, vaikka kokonaisuuden katsotaan aiheuttavan taloudellisten voimavarojen siirtymistä pois yhtiöstä.

Muutos oikaistaan takautuvasti ja sen vaikutukset vertailukausien lukuihin esitetään liitetiedossa 6.

Vuonna 2013 voimaan tulleet uudet standardit ja tulkinnat

IAS 19 Työsuhde-etuudet standardin muutos poisti yhtiön käyttämän putki-menetelmän. Standardin mukaan kaikki aktuaarilliset voitot ja tappiot kirjataan laajan tuloslaskelman kautta muutokseksi eläkevelkoihin ja siirtosaamisiin. Takautuvaan työsuorituksen perustuva meno kirjataan välittömästi henkilöstökuluihin osana eläkekulua. Odotettavissa olevasta tuoton määrittelystä luovuttiin ja siirryttiin käyttämään diskonttauskorkoa myös omaisuuden tuoton määrittelyssä. Muutokset vaikuttavat yhtiön omaan pääoman ja eläkevelvoitteen määrään, koska kirjaamattomat aktuaarilliset voitot ja tappiot kirjataan eläkevelvoitteisiin ja kirjaamattomat takautuvan työsuorituksen perustuvat menot kirjataan takautuvasti asianomaiseen oman pääoman erään. Muutoksen vaikutukset esitetään liitetiedossa 6.

Seuraavilla vuonna 2013 voimaantulleilla standardien ja tulkintojen muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen: IAS 1 (uudistettu), IAS 12 (uudistettu), IFRS 7 (uudistettu), IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen ja IFRIC 20 Pintamaan poistamisesta aiheutuvat menot avolouhoksen tuotantovaiheessa.

Myöhemmin voimaan tulevat yhtiön soveltamat uudet standardit ja tulkinnat

Seuraavilla vuonna 2014 voimaantulevilla standardien ja tulkintojen muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen: IAS 27 (uudistettu), IAS 28 (uudistettu), IAS 32 (uudistettu), IAS 36 (uudistettu), IAS 39 (uudistettu, ei vielä EU:n hyväksymä), IFRS 10 Konsernitilinpäätös, IFRS 11 Yhteisjärjestelyt ja IFRS 12 Tilinpäätöksissä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhtiöissä, IFRIC 21 "Levies" (ei vielä EU:n hyväksymä).

Seuraavilla vuonna 2015 tai myöhemmin voimaantulevilla standardien ja tulkintojen muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen: IAS 19 (uudistettu, ei vielä EU:n hyväksymä), IFRS 9 (luokittelu ja arvostaminen, ei vielä EU:n hyväksymä)

Tilinpäätösasiakirjat ja muut liitetiedot

- 1) Konsernin tuloslaskelma
- 2) Konsernin laaja tuloslaskelma
- 3) Konsernitase
- 4) Konsernin rahavirtalaskelma
- 5) Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 6) Aikaisempia tilikausia koskevat muutokset
- 7) Tilikauden poikkeukselliset tapahtumat
- 8) Konsernin tuloslaskelma vuosineljänneksittäin
- 9) Segmentti-informaatio
- 10) Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
- 11) Osakekohtaiset tunnusluvut
- 12) Hankitut liiketoiminnot
- 13) Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät
- 14) Aineelliset hyödykkeet
- 15) Lähipiiritapahtumat
- 16) Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot
- 17) Konsernin antamat vakuudet ja vastuusitoumukset
- 18) Ehdolliset velat

1) KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	10-12/ 2013	10-12/ 2012	1-12/ 2013	1-12/ 2012
Liikevaihto	639,5	668,6	2 218,2	2 267,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-730,8	-633,3	-2 264,2	-2 177,3
Poistot	11,0	11,2	45,3	41,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,3	-0,1	0,6	1,1
Liikevoitto	-102,0	24,0	-90,9	50,4
Rahoituskulut	13,0	10,7	45,0	32,6
Rahoitustuotot	5,9	1,4	18,3	11,3
Tulos ennen veroja	-109,2	14,7	-117,5	29,1
Tuloverot	23,4	-5,6	24,0	-8,7
Jatkuvien toimintojen tulos	-85,8	9,1	-93,5	20,4
Tulos lopetetuista toiminnoista		0,2		23,7
Tilikauden tulos	-85,8	9,3	-93,5	44,1
Tilikauden tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	-85,8	9,2	-93,7	43,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,2	0,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimentamaton osakekohtainen tulos				
Jatkuvista toiminnoista	-4,45	0,26	-5,06	0,83
Lopetetuista toiminnoista		0,02		1,21

Tilikauden tuloksesta	-4,45	0,28	-5,06	2,04
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimennettu osakekohtainen tulos				
Jatkuvista toiminnoista	-4,45	0,26	-5,06	0,83
Lopetetuista toiminnoista		0,01		1,20
Tilikauden tuloksesta	-4,45	0,27	-5,06	2,03

2) KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	10-12/ 2013	10-12/ 2012	1-12/ 2013	1-12/ 2012
Tilikauden tulos	-85,8	9,3	-93,5	44,1
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Eläkevelvoitteet	1,5	0,3	2,4	0,3
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Muuntoerot	-1,6	-0,8	-7,7	3,1
Rahavirran suojaus	0,1	0,1	0,4	0,5
Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	0,0	-0,3	-4,9	3,9
Tilikauden laaja tulos	-85,8	9,0	-98,4	48,0
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	-86,0	8,9	-98,6	47,8
Määräysvallattomille omistajille	0,2	0,0	0,2	0,2

3) KONSERNITASE

Milj. euroa	12/2013	12/2012
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	201,1	200,5
Liikearvot	80,1	77,0
Muut aineettomat hyödykkeet	29,2	26,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	8,8	9,7
Myytävissä olevat rahoitusvarat	3,8	6,0
Laskennallinen verosaaminen	38,5	23,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,9	0,5
Yhteensä	362,5	343,8

Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	504,4	494,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	391,2	363,1
Tuloverosaamiset	3,5	8,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat	30,0	59,0
Rahavarat	51,1	34,9
Yhteensä	980,2	959,7
Varat yhteensä	1 342,7	1 303,5
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Osakepääoma	34,0	34,0
Ylikurssirahasto	5,7	5,7
Suojausrahasto	-0,1	-0,4
Arvonmuutosrahasto		0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	63,8	63,6
Oman pääoman ehtoinen laina	69,1	69,1
Muuntoerot	-3,1	4,5
Edellisten tilikausien voitto	247,8	220,9
Tilikauden tulos	-93,7	43,9
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	323,5	441,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,6	0,4
Oma pääoma yhteensä	324,0	441,8
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	13,2	25,2
Eläkevelvoitteet	0,9	5,2
Korolliset velat	61,3	138,8
Varaukset	19,9	13,2
Muut velat	3,0	7,6
Yhteensä	98,4	190,1
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset velat	346,3	232,4
Varaukset	7,2	9,1
Ostovelat ja muut velat	564,9	427,8
Tuloverovelat	1,9	2,4
Yhteensä	920,3	671,7
Velat yhteensä	1 018,6	861,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 342,7	1 303,5

4) KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	1-12/ 2013	1-12/ 2012
Tulos ennen veroja	-117,5	29,1
Poistot ja arvonalentumiset	45,3	41,0
Muut oikaisut	16,1	16,0
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-56,1	86,0
Käyttö pääoman muutos	83,2	-4,8
Rahoituserät	-18,6	-20,8
Maksetut välittömät verot	-0,2	-2,7
Liiketoiminnan rahavirta	8,3	57,8
Investoinneista saadut rahavirrat	141,0	91,9
Investoinneista suoritettavat rahavirrat	-147,7	-135,3
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-0,2	4,4
Lainojen nostot	792,0	482,1
Lainojen takaisinmaksut	-762,7	-555,8
Oman pääoman ehtoinen laina		69,1
Maksetut osingot	-11,7	-10,0
Rahoituksen rahavirta	17,3	-10,2
Rahavarojen muutos	18,8	4,2
Rahavarat kauden alussa	34,9	30,4
Rahavarojen muuntoero	-2,7	0,3
Rahavarat kauden lopussa	51,1	34,9

5) LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

- A = Osakepääoma
- B = Ylikurssirahasto
- C = Suojausrahasto
- D = Arvonmuutosrahasto
- E = Sijoitetun vapaan pääoman rahasto
- F = Oman pääoman ehtoinen laina
- G = Muuntoerot
- H = Kertyneet voittovarot
- I = Määräysvallattomien omistajien osuus
- J = Oma pääoma yhteensä

Milj. euroa	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2012	34,0	5,7	-0,9		63,2		1,4	245,3	1,7	350,4
IAS 19 -standardin muutos								-3,2		-3,2
10-vuotisvastuuvarausoikaisu								-6,1		-6,1
Oikaistu oma pääoma 1.1.2012	34,0	5,7	-0,9		63,2		1,4	236,0	1,7	341,1
Tilikauden tulos								43,9	0,2	44,1
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi										
Eläkevelvoitteet								0,3		0,3
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Muuntoerot							3,1			3,1
Rahavirran suojaus			0,5							0,5
Myytävässä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos				0,0						0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä			0,5	0,0			3,1	44,2	0,2	48,0
Suorat kirjaukset, määräysvallattomien osuuksien hankinta								-3,2		-3,2
Määräysvallattomien omistajien omistuksen muutos									-1,2	-1,2
Osakepalkkiojärjestelmä					0,4			0,6		1,0
Ehdollisesti annettujen osakkeiden palautuminen								-0,3		-0,3
Oman pääoman ehtoisen lainan korot								-2,6		-2,6
Osingonjako								-9,8	-0,3	-10,1
Liiketoiminta omistajien kanssa yhteensä					0,4			-15,3	-1,5	-16,4
Oman pääoman ehtoinen laina						69,1				69,1
Oma pääoma 31.12.2012	34,0	5,7	-0,4	0,0	63,6	69,1	4,5	264,9	0,4	441,8

Milj. euroa	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2013	34,0	5,7	-0,4	0,0	63,6	69,1	4,5	264,9	0,4	441,8
Tilikauden tulos								-93,7	0,2	-93,5
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi										
Eläkevelvoitteet								2,4		2,4
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Muuntoerot							-7,7			-7,7
Rahavirran suojaus			0,4							0,4
Myytävässä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos				0,0						0,0

Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,4	0,0			-7,7	-91,3	0,2	-98,4
Suorat kirjaukset, määräysvallattomien osuuksien hankinta						-0,3		-0,3
Määräysvallattomien omistajien omistuksen muutos							0,0	0,0
Määräysvallattomien omistajien osakkeiden lunastusoptio						-0,5		-0,5
Osakepalkkiojärjestelmä		0,2				-0,8		-0,7
Ehdollisesti annettujen osakkeiden palautuminen						-0,8		-0,8
Oman pääoman ehtoisen lainan korot						-5,3		-5,3
Osingonjako						-11,8		-11,8
Liiketoiminta omistajien kanssa yhteensä		0,2				-19,5	0,0	-19,3
Oma pääoma 31.12.2013	34,0	5,7	-0,1	63,8	69,1	-3,1	154,1	0,6 324,0

6) AIKAISEMPIA TILIKAUSIA KOSKEVAT MUUTOKSET

Laadintaperiaatemuutosten vaikutukset vertailukausien tuloslaskelma- ja tase-eriin

IAS 19 -standardin muutoksen seurauksena vuoden 2012 avaavan taseen eläkevelvoite kasvoi 4,4 miljoonaa euroa ja oma pääoma pieneni 3,2 miljoonaa euroa. 10-vuotisvastuuvaukset koskevan laadintaperiaatteen muutoksen seurauksena vuoden 2012 avaavan taseen pitkäaikaiset varaukset kasvoi 7,0 miljoonaa euroa, lyhytaikaiset varaukset kasvoi 1,0 miljoonaa euroa ja oma pääoma pieneni 6,1 miljoonaa euroa.

Vertailukausien luvut on oikaistu muuttuneiden laadintaperiaatteiden mukaisiksi. Alla olevissa taulukoissa esitetään muutosten vaikutus vertailukauden lukuihin.

	Luku		10-vuotis-	
	ennen	IAS 19	vastuu-	Oikaistu
Milj. euroa	oikaisuja	Oikaisu	varaus	luku
Konsernin tuloslaskelma 1.1.-31.12.2012				
Liiketulos	50,1	0,3		50,4
Tulos ennen veroja	29,0	0,0		29,1
Tilikauden tulos	44,0	0,0		44,1
Konsernitase 31.12.2012				
Laskennallinen verosaaminen	20,4	1,1	2,0	23,5
Varat yhteensä	1 300,4	1,1	2,0	1 303,5
Edellisten tilikausien voitto	230,0	-2,9	-6,1	220,9
Tilikauden tulos	43,9	0,0		43,9
Oma pääoma yhteensä	450,8	-2,9	-6,1	441,8
Eläkevelvoitteet	1,2	4,0		5,2
Pitkäaikaiset varaukset	6,2		7,0	13,2
Pitkäaikaiset velat	179,1	4,0	7,0	190,1
Lyhytaikaiset varaukset	8,1		1,0	9,1
Lyhytaikaiset velat	670,6		1,0	671,7

Oma pääoma ja velat yhteensä	1 300,4	1,1	2,0	1 303,5
------------------------------	---------	-----	-----	---------

Laadintaperiaatteiden muutosten vaikutukset vertailukausien segmenttiraportoinnin lukuihin

Yhtiö on muuttanut raportoitavien segmenttitietojen laadintaperiaatteita vuoden 2013 alusta alkaen. Jatkossa yhtiön segmenttiraportointi noudattaa tuloslaskelmaerien osalta konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita lukuun ottamatta lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltavien erien vaikutusta. Vertailukausien luvut on oikaistu uuden laadintaperiaatteen mukaisiksi. Alla olevissa taulukoissa on esitetty segmenttilukujen vertailukausien oikaisu.

KV-TOIM= Kansainväliset toiminnot

TALO = Talonrakentaminen

INFRA = Infrarakentaminen

TATE = Talotekniikka

MUUT = Muut toiminnot

ELIM = Konsernieliminointi

SEGM = Segmentit yhteensä

Milj. euroa	KV-TOIM	TALO	INFRA	TATE	MUUT	ELIM	SEGM
1-3/2012							
Liikevaihto ennen oikaisua	104,0	124,1	66,6	60,5	7,9	-34,8	328,4
Oikaisu	-0,4						-0,4
Oikaistu liikevaihto	103,7	124,1	66,6	60,5	7,9	-34,8	328,0
Poistot ja arvonalentumiset ennen oikaisua	1,5	0,0	3,4	0,2	0,8		6,0
Oikaisu	0,2	0,1	-0,3				-0,1
Oikaistut poistot ja arvonalentumiset	1,7	0,1	3,1	0,2	0,8		5,9
Liikevoitto ennen oikaisua	-15,8	-1,0	-3,9	0,8	-2,0		-21,8
Oikaisu	0,2	0,4	0,1		-0,4		0,3
Oikaistu liikevoitto	-15,6	-0,6	-3,8	0,8	-2,4		-21,5

Milj. euroa	KV-TOIM	TALO	INFRA	TATE	MUUT	ELIM	SEGM
1-6/2012							
Liikevaihto ennen oikaisua	343,0	282,8	224,2	117,4	18,5	-61,8	924,2
Oikaisu	-8,2						-8,2
Oikaistu liikevaihto	334,8	282,8	224,2	117,4	18,5	-61,8	916,0
Poistot ja arvonalentumiset ennen oikaisua	6,8	0,0	8,4	0,4	1,7		17,2
Oikaisu		0,2	-0,5				-0,3
Oikaistut poistot ja arvonalentumiset	6,8	0,2	7,9	0,4	1,7		16,9
Liikevoitto ennen oikaisua	-14,5	1,6	7,0	1,9	-5,1		-9,1
Oikaisu	-1,5		-0,5	0,1	0,4		-1,4
Oikaistu liikevoitto	-16,0	1,6	6,5	2,0	-4,7		-10,5

Milj. euroa							
1-9/2012	KV-TOIM	TALO	INFRA	TATE	MUUT	ELIM	SEGM
Liikevaihto ennen oikaisua	666,5	430,0	456,5	168,6	27,8	-80,3	1 669,1
Oikaisu	-15,3						-15,3
Oikaistu liikevaihto	651,2	430,0	456,5	168,6	27,8	-80,3	1 653,8
Poistot ja arvonalentumiset ennen oikaisua	13,7	0,4	16,2	0,6	2,6		33,4
Oikaisu	-0,6		-1,4		-0,3		-2,3
Oikaistut poistot ja arvonalentumiset	13,1	0,4	14,8	0,6	2,3		31,1
Liikevoitto ennen oikaisua	10,4	3,4	44,2	2,2	-8,0		52,2
Oikaisu	2,1	-1,7	-1,6	-0,3	-0,1		-1,6
Oikaistu liikevoitto	12,5	1,7	42,6	1,9	-8,1		50,6

Milj. euroa							
1-12/2012	KV-TOIM	TALO	INFRA	TATE	MUUT	ELIM	SEGM
Liikevaihto ennen oikaisua	934,3	682,4	591,1	230,0	37,8	-122,1	2 353,6
Oikaisu	-31,2						-31,2
Oikaistu liikevaihto	903,2	682,4	591,1	230,0	37,8	-122,1	2 322,4
Poistot ja arvonalentumiset ennen oikaisua	18,7	0,4	21,0	0,7	4,4		45,2
Oikaisu	-0,8	0,1	-1,7	0,1	-0,5		-2,9
Oikaistut poistot ja arvonalentumiset	17,9	0,5	19,3	0,8	3,9		42,3
Liikevoitto ennen oikaisua	16,6	19,6	43,5	3,2	-8,3		74,6
Oikaisu	-1,6	-2,7	3,7	0,2	0,6		0,2
Oikaistu liikevoitto	15,0	16,9	47,2	3,3	-7,7		74,8

Liikevoiton oikaisu 1-12/2012 sisältää 0,3 miljoonaa euroa IAS 19 -standardin muutoksesta aiheutunutta lisäystä, josta 0,2 miljoonaa euroa kohdistuu Kansainväliset toiminnot -toimialalle ja 0,1 miljoonaa euroa muille toiminnoille.

7) TILIKAUDEN POIKKEUKSELLISET TAPAHTUMAT

Helsingin käräjäoikeus määräsi 28.11.2013 antamillaan päätöksillä Lemminkäisen ja muita asfalttialan yrityksiä maksamaan 35 kantajalle asfalttikartellista johtuneita vahingonkorvauksia. Lemminkäisen osuus vahingonkorvauksista on 49,3 miljoonaa euroa, mikä koostuu Lemminkäiselle yksin määrätystä vahingonkorvauksista sekä Lemminkäisen osuudesta yhteisvastuullisesti määrätystä korvauksista ja niihin liittyvistä kuluista. Koska osa muista yhteisvastuullisesti maksamaan määrätystä vastaajista ei Lemminkäisen arvion mukaan kykene suorittamaan käräjäoikeuden niille määräämää osuutta, Lemminkäinen maksaa niille määrättyjä osuuksia vahingonkorvauksista ja niihin liittyvistä kuluista yhteensä noin 10,4 miljoonaa euroa.

Käräjäoikeuden jo ratkaisemien kanteiden lisäksi Helsingin käräjäoikeudessa on Lemminkäistä ja muita asfalttialan yrityksiä vastaan vireillä vahingonkorvausoikeudenkäyntejä, joissa on kantajana 14 kuntaa. Näistä oikeudenkäynneistä Lemminkäinen on tehnyt 5,9 miljoonan euron varauksen. Varauksen määrä on arvioitu Helsingin käräjäoikeuden 28.11.2013 antamien päätösten perusteella.

Yhtiö kirjasi yllä mainituista eristä liiketoiminnan muihin kuluihin yhteensä 65,6 miljoonaa euroa. Ostovelat ja muut velat -erä sisältää 59,7 miljoonaa euroa vahingonkorvausoikeudenkäynteihin liittyvää velkaa. Pääkäsitteilyn alkamista odottaviin 14 vahingonkorvauskanteeseen liittyvä 5,9 miljoonan euron varaus sisältyy pitkäaikaiset varaukset -erään.

8) KONSERNIN TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	10- 12/	7-9/	4-6/	1-3/	10- 12/
Milj. euroa	2013	2013	2013	2013	2012
Liikevaihto	639,5	751,0	521,2	306,4	668,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-	-	-	-	-
Poistot	730,8	674,7	520,4	338,3	633,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	11,0	15,7	12,8	5,8	11,2
Liikevoitto	0,3	1,2	-0,5	-0,5	-0,1
Rahoituskulut	-	-	-	-	-
Rahoitustuotot	102,0	61,8	-12,4	-38,2	24,0
Tulos ennen veroja	13,0	11,8	13,5	6,7	10,7
Tuloverot	5,9	3,9	6,7	1,8	1,4
Jatkuvien toimintojen tulos	-	-	-	-	-
Tulos lopetetuista toiminnoista	109,2	54,0	-19,3	-43,2	14,7
Tilikauden tulos	23,4	-12,8	2,6	10,9	-5,6
Tilikauden tulos	-85,8	41,2	-16,7	-32,3	9,1
					0,2
	-85,8	41,2	-16,7	-32,3	9,3
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	-85,8	40,9	-16,6	-32,2	9,2
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,3	0,0	-0,1	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimentamaton osakekohtainen tulos					
Jatkuvista toiminnoista	-4,45	2,02	-0,91	-1,72	0,26
Lopetetuista toiminnoista					0,02
Tilikauden tuloksesta	-4,45	2,02	-0,91	-1,72	0,28

Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimennettu osakekohtainen tulos					
Jatkuvista toiminnoista	-4,45	2,02	-0,91	-1,72	0,26
Lopetetuista toiminnoista					0,01
Tilikauden tuloksesta	-4,45	2,02	-0,91	-1,72	0,27

9) SEGMENTTI-INFORMAATIO

Lemminkäisen liiketoiminta on organisoitu neljään toimialaan: kansainväliset toiminnot, talonrakentaminen, infrarakentaminen ja talotekniikka.

Segmenttiraportointi noudattaa tuloslaskelmaerien osalta konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita lukuun ottamatta lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltavien erien vaikutusta. Segmenttien varoina raportoidaan käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus sekä myynti ja muut saamiset.

LIKEVAIHTO	1-12/	1-12/
Milj. euroa	2013	2012
Kansainväliset toiminnot	930,9	903,2
Talonrakentaminen	592,9	682,4
Infrarakentaminen	533,4	591,1
Talotekniikka	221,9	230,0
Muut toiminnot	35,9	37,8
Konsernieliminointi	-96,9	-122,1
Segmentit yhteensä	2 218,2	2 322,4
Lopetetut toiminnot		-54,8
Konserni yhteensä, IFRS	2 218,2	2 267,6

POISTOT JA ARVONALENTUMISET	1-12/	1-12/
Milj. euroa	2013	2012
Kansainväliset toiminnot	18,9	17,9
Talonrakentaminen	0,3	0,5
Infrarakentaminen	19,7	19,3
Talotekniikka	0,7	0,8
Muut toiminnot	5,7	3,9
Segmentit yhteensä	45,3	42,3
Lopetetut toiminnot		-1,3
Konserni yhteensä, IFRS	45,3	41,0

LIIKEVOITTO	1-12/	1-12/
Milj. euroa	2013	2012
Kansainväliset toiminnot	-22,0	15,0
Talonrakentaminen	5,0	16,9
Infrarakentaminen	8,5	47,2
Talotekniikka	-1,6	3,3
Muut toiminnot	-80,8	-7,7
Segmentit yhteensä	-90,9	74,8
Lopetetut toiminnot		-24,4
Konserni yhteensä, IFRS	-90,9	50,4

LIKEVAIHTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN	10-12/	7-9/	4-6/	1-3/	10-12/
Milj. euroa	2013	2013	2013	2013	2012
Kansainväliset toiminnot	247,8	350,5	235,8	96,8	252,0
Talonrakentaminen	204,2	149,2	116,4	123,1	252,4
Infrarakentaminen	143,5	215,2	124,7	50,0	134,6
Talotekniikka	68,9	54,6	54,5	43,9	61,4
Muut toiminnot	7,9	14,8	3,1	10,1	10,0
Konsernieliminointi	-32,9	-33,3	-13,3	-17,4	-41,8
Segmentit yhteensä	639,5	751,0	521,2	306,4	668,6
Konserni yhteensä, IFRS	639,5	751,0	521,2	306,4	668,6

POISTOT JA ARVONALENTUMISET VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN	10-12/	7-9/	4-6/	1-3/	10-12/
Milj. euroa	2013	2013	2013	2013	2012
Kansainväliset toiminnot	4,6	6,8	5,4	2,1	4,8
Talonrakentaminen	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Infrarakentaminen	4,7	7,3	5,2	2,5	4,5
Talotekniikka	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Muut toiminnot	1,5	1,4	1,9	0,9	1,6
Segmentit yhteensä	11,0	15,7	12,8	5,8	11,2
Konserni yhteensä, IFRS	11,0	15,7	12,8	5,8	11,2

LIIKEVOITTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN	10-12/	7-9/	4-6/	1-3/	10-12/
Milj. euroa	2013	2013	2013	2013	2012
Kansainväliset toiminnot	-22,9	31,8	-4,7	-26,2	2,5
Talonrakentaminen	-4,6	7,5	-2,0	4,1	15,2
Infrarakentaminen	-5,9	22,1	3,4	-11,1	4,6
Talotekniikka	1,0	-0,7	-0,5	-1,4	1,4
Muut toiminnot	-69,7	1,1	-8,5	-3,7	0,4
Segmentit yhteensä	-102,0	61,8	-12,4	-38,2	24,2
Lopetetut toiminnot					-0,2
Konserni yhteensä, IFRS	-102,0	61,8	-12,4	-38,2	24,0

VARAT		
Milj. euroa	12/2013	12/2012
Kansainväliset toiminnot	494,3	335,9
Talonrakentaminen	454,6	275,8
Infrarakentaminen	191,7	120,5
Talotekniikka	61,8	30,4
Muut toiminnot	47,8	39,9
Segmentit yhteensä	1 250,3	802,5
Segmenteille kohdistamattomat varat ja konsernieliminoinnit yhteensä	92,4	501,0
Konserni yhteensä, IFRS	1 342,7	1 303,5

10) TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	12/2013	12/2012
Oman pääoman liukuva 12 kk:n tuotto, % ¹⁾	-24,4	11,1
Sijoitetun pääoman liukuva 12 kk:n tuotto, % ¹⁾	-9,4	10,8
Liikevoitto-%	-4,1	2,2
Omavaraisuusaste, %	27,3	37,2
Gearing, %	100,8	62,8
Korollinen nettovelka, milj. euroa	326,5	277,3
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa (sis. leasingostot)	71,2	64,5
Tilaukanta, milj. euroa	1 821,3	1 443,9
- josta Suomen ulkopuolisen liiketoiminnan osuus, milj. euroa	729,9	574,6
Henkilöstö keskimäärin	7 823	8 180
Henkilöstö kauden lopussa	7 049	7 370
Liikevaihto milj. euroa	2 218,2	2 267,6

¹⁾ Sisältää lopetettujen toimintojen tulosvaikutuksen

11) OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	12/2013	12/2012
Tulos/osake laimentamaton, euroa	-5,06	2,04
Tulos/osake laimennettu, euroa	-5,06	2,03
Oma pääoma/osake, euroa	16,5	22,6
Osinko/osake, euroa	0,00 ¹⁾	0,60
Osinko/tulos, %	0,0	26,9
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	298,2	280,6
Kurssi kauden lopussa, euroa	15,20	14,28
Vaihto kaudella (OMX Helsinki), 1 000 kpl	1 758	992
Osakkeiden lukumäärä yhteensä	19 650 176	19 650 176

Omien osakkeiden lukumäärä	34 915	509
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo	19 579 392	19 565 441
Laimennusvaikutuksella oikaistu ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo	19 579 392	19 660 976

¹⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

12) HANKITUT LIKETOIMINNOT

Yhtiö hankki 2.1.2013 Tampereen kaupungin asfalttiliiketoiminnan. Hankinnasta kirjattu liikearvo kohdistuu aseman vahvistumiseen Pirkanmaan markkina-alueella.

Yhtiö hankki 2.1.2013 Biomaa Oy:n koko osakekannan. Biomaa Oy on erikoistunut massastabilointiin ja pilaantuneiden maiden kunnostamiseen. Hankinnasta kirjattu liikearvo kohdistuu yhtiön mukana siirtyvään erikoisosaamiseen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisesta. Hankintaan liittyy ehdollinen lisäkauppahinta. Biomaa Oy fuusioitiin Lemminkäinen Infra Oy:öön 1.5.2013

Yhtiö hankki 2.1.2013 yhdellä kauppakirjalla Maanrakennus Katupojat Oy:n, Bergqvist Oy:n sekä Kuljetus Oy Wilkmanin koko osakekannat. Hankitut yhtiöt harjoittavat maarakennusurakointia, aluerakentamista, energiaverkkojen rakentamista, kuljetustoimintaa sekä katujen talvi- ja kesäkunnossapitoa Etelä-Suomen alueella. Yhtiöiden hankinnasta tuloutettiin 0,1 milj. euron negatiivinen liikearvo. Yhtiöt fuusioitiin Lemminkäinen Infra Oy:öön 1.5.2013.

Yhtiö hankki 2.5.2013 80 prosenttia tanskalaisen FD-Entreprise ApS:n osakekannasta. FD-Entreprise ApS on erikoistunut teiden asfaltti- ja betonipintojen jyrjintään ja sen toiminta on keskittynyt Tanskan itäosiin. Hankinnasta kirjattu liikearvo kohdistuu markkina-alueen laajentamiseen. Kauppa kaksinkertaistaa Lemminkäisen teiden jyrjinnän markkinaosuuden Tanskassa ja laajentaa Lemminkäisen markkina-alueen kattamaan koko maan. Hankintaan liittyvä vähemmistölunastusoptio on kirjattu taseeseen velaksi.

Yhtiö hankki 12.7.2013 75 prosenttia ruotsalaisen Landvetterkrossen AB:n (entinen Vest Kross AB) osakekannasta. Landvetterkrossen AB on maa- ja kiviainestuotteiden toimittaja. Hankintaan liittyy vähemmistölunastusoptio, jota ei ole kirjattu velaksi.

Yhtiö hankki 24.7.2013 arabiemiirikuntalaisen LEC Consultancy JLT:n koko osakekannan. Hankinnasta kirjattu liikearvo kohdistuu henkilöstön erityisosaamiseen.

Vuonna 2013 hankittujen liiketoimintojen kirjatut käyvät arvot yhdistämisen jälkeen on esitetty seuraavassa taulukossa.

Käyvät arvot	
yhdistämisen jälkeen	
Milj. euroa	2013
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	11,9
Myytävikissä olevat rahoitusvarat	0,6
Vaihto-omaisuus	0,9
Lyhytaikaiset saamiset	5,4
Rahavarat	2,3
Varat yhteensä	21,0
Laskennalliset verovelat	0,2
Korolliset velat	5,9
Muut velat	5,3
Velat yhteensä	11,3
Nettovarat	9,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0

Rahana maksettu kauppahinta	10,1
Velaksi kirjattu osuus kauppahinnasta	4,9
Hankintameno yhteensä	15,0
Liikearvo	5,3
kirjattu taseen liikearvoon	5,4
tuloutettu tilikaudella	-0,1
Rahana maksettu kauppahinta	-8,4
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	2,2
Rahavirtavaikutus	-6,1
Kuluksi kirjatut hankinnoista johtuvat menot	0,3

13) LOPETETUT TOIMINNOT JA MYYTÄVÄKSI LUOKITELLUT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT

Vuonna 2013 yhtiöllä ei ole ollut lopetettuja toimintoja, eikä myytäväksi luokiteltuja pitkäaikaisia omaisuuseriä. Vertailukauden luvuissa lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltuna ovat yhtiön betoniliiketoiminta (Lemminkäinen Rakennustuotteet Oy), urheilurakentamisliiketoiminta sekä Uudenkaupungin alueen talo- ja kiinteistötekninen liiketoiminta. Lisäksi yhtiön betoniliiketoiminta (Lemminkäinen Rakennustuotteet Oy) oli luokiteltu myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi.

14) AINEELLISET HYÖDYKKEET

Milj. euroa	12/2013	12/2012
Hankintameno tilikauden alussa	437,2	464,0
Muuntoero	-12,9	4,6
Lisäykset	46,2	48,0
Hankitut liiketoiminnot	9,2	1,1
Vähennykset	-27,4	-37,5
Lopetetut liiketoiminnot		-43,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0
Kertyneet poistot	-251,3	-236,7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	201,1	200,5

15) LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Milj. euroa	12/2013	12/2012
Myynnit osakkuus- ja yhteisyrityksille	2,9	3,9
Myynnit johtoon kuuluvan avainhenkilön perheenjäsenen määräysvallassa olevalle yritykselle	0,1	0,2
Yhteensä	3,1	4,1

Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	11,3	14,4
Myyntisaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0	2,2
Myyntisaamiset johtoon kuuluvan avainhenkilön perheenjäsenen määräysvallassa olevalta yritykseltä	0,1	0,2
Yhteensä	0,2	2,4
Ostovelat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,2	0,2

16) RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYVÄT ARVOT

A = Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

B = Lainat ja saamiset

C = Myytävissä olevat rahoitusvarat

D = Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat

E = Suojauslaskennan alaiset johdannaiset

Milj. euroa	A	B	C	D	E	TASE- ARVO	KÄYPÄ ARVO
31.12.2013							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytävissä olevat rahoitusvarat			3,8			3,8	3,8
Muut pitkäaikaiset saamiset		0,9				0,9	0,9
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset		389,3				389,3	389,3
Johdannaissopimukset	1,9					1,9	1,9
Myytävissä olevat rahoitusvarat			30,0			30,0	30,0
Rahavarat		51,1				51,1	51,1
Rahoitusvarat yhteensä	1,9	441,3	33,8			476,9	476,9
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat				61,3		61,3	61,3
Muut pitkäaikaiset velat				3,0		3,0	3,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat				346,3		346,3	347,1
Ostovelat ja muut rahoitusvelat ¹⁾				386,6		386,6	386,6
Johdannaissopimukset	2,0				0,1	2,1	2,1
Rahoitusvelat yhteensä	2,0			797,3	0,1	799,3	800,1

						TASE-	KÄYPÄ
Milj. euroa	A	B	C	D	E	ARVO	ARVO
31.12.2012							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytävissä olevat rahoitusvarat			6,0			6,0	6,0
Muut pitkäaikaiset saamiset		0,5				0,5	0,5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset		362,6				362,6	362,6
Johdannaissopimukset	0,5					0,5	0,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat			59,0			59,0	59,0
Rahavarat		34,9				34,9	34,9
Rahoitusvarat yhteensä	0,5	398,0	65,0			463,5	463,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat				138,8		138,8	138,5
Muut pitkäaikaiset velat				7,6		7,6	7,6
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat				232,4		232,4	232,4
Ostovelat ja muut rahoitusvelat ¹⁾				295,9		295,9	295,9
Johdannaissopimukset	1,8				0,6	2,4	2,4
Rahoitusvelat yhteensä	1,8			674,7	0,6	677,1	676,8

¹⁾ Ostovelat ja muut rahoitusvelat eivät sisällä lakisääteisiä velvoitteita eivätkä saatuja ennakkomaksuja, koska näitä ei luokitella IFRS:n mukaisiksi rahoitusveloiksi.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisestä on kerrottu tarkemmin Lemminkäisen vuosikertomuksessa 2012, konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 24.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostettavista rahoitusvaroista ja -veloista

Tasolle 1 kuuluvat rahoitusinstrumentit ovat markkinoilla aktiivisen kaupankäynnin kohteena, joten niiden käyvät arvot ovat saatavilla toimivilta ja tehokkailta markkinoilta.

Tasolle 2 kirjattujen instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilta saataviin tietoihin ja yleisesti hyväksyttyihin arvostusmenetelmiin, mutta eivät ole suoraan noteerattu markkinoilla.

Tason 3 käyvät arvot eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan välittäjien antamiin noteerauksiin ja markkina-arvostusraportteihin.

Milj. euroa	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
31.12.2013			
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		3,8	3,8
Rahamarkkinasijoitukset	30,0		30,0
Johdannaisinstrumentit			
Johdannaisvarat	1,9	0,0	1,9
Johdannaisvelat	0,9	1,2	2,1

Milj. euroa	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
31.12.2012			
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		6,0	6,0
Rahamarkkinasijoitukset	59,0		59,0
Johdannaisinstrumentit			
Johdannaisvarat	0,2	0,3	0,5
Johdannaisvelat	1,5	0,8	2,4

Tason 3 täsmäytyslaskelma

A = Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaiset

B = Muiden laajan tuloksen erien kautta käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat

Milj. euroa	A	B
Alkusaldo 1.1.2013	-0,6	6,0
Lisäykset		0,0
Vähennykset		-2,2
Voitot ja tappiot tuloslaskelmassa	-0,6	
Käyvät arvot 31.12.2013	-1,2	3,8

17) KONSERNIN ANTAMAT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Yhtiö korjaa vertailukauden vuokravastuiden määrää aiemmin esitetystä. Korjauksen seurauksena vuoden 2012 peruuttamattomien vuokrasopimusten vähimmäisvuokrien määrä pieneni 13,2 miljoonaa euroa.

Milj. euroa	12/2013	12/2012
Pantatut talletukset		
Omasta puolesta	0,0	0,0
Takaukset		
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta	17,4	17,9
Työyhteenliittymien ja kiinteistöyhtiöiden puolesta	1,8	13,3
Yhteensä	19,2	31,2
Peruuttamattomien vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat		
Vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa	12,3	11,9
Yli yhden, mutta enintään viiden vuoden kuluessa	26,1	27,2
Yli viiden vuoden kuluessa	6,0	10,0
Yhteensä	44,5	49,1
Investointien ostositoumukset	7,7	5,3

Johdannaisinstrumentit		
Valuuttatermiinit		
Nimellisarvo	106,0	93,6
Käypä arvo	0,9	-0,3
Koronvaihtosopimukset		
Nimellisarvo	47,2	61,5
Käypä arvo	0,0	-1,1
Hyödykejohdannaiset		
Määrä, mt	58 933	40 000
Nimellisarvo	24,4	17,2
Käypä arvo	-1,2	-0,6

Johdannaisinstrumentin käypä arvo on tilinpäätöspäivän markkinahinnan perusteella laskettu voitto tai tappio sopimuksen sulkemisesta.

18) EHDOLLISET VELAT

Helsingin käräjäoikeus määräsi 28.11.2013 antamillaan päätöksillä Lemminkäisen ja muita asfalttialan yrityksiä maksamaan 35 kantajalle asfalttikartellista johtuneita vahingonkorvauksia. Lemminkäisen osuus vahingonkorvauksista on 49,3 miljoonaa euroa, mikä koostuu Lemminkäiselle yksin määrätystä vahingonkorvauksista sekä Lemminkäisen osuudesta yhteisvastuullisesti määrätystä korvauksista ja niihin liittyvistä kuluista. Koska osa muista yhteisvastuullisesti maksamaan määrätystä vastaajista ei Lemminkäisen arvion mukaan kykene suorittamaan käräjäoikeuden niille määräämää osuutta, Lemminkäinen maksaa niille määrättyjä osuuksia vahingonkorvauksista ja niihin liittyvistä kuluista yhteensä noin 10,4 miljoonaa euroa. Yhtiö kirjasi vuoden 2013 tilinpäätökseen tuomioista tulokseensa kuluja yhteensä 59,7 miljoonaa euroa. Pääosa osapuolista on hakenut valitusajan pidennystä, jonka jälkeen valitus on tehtävä 31.3.2014 mennessä.

Yhtiöllä on lisäksi useita muita yksittäisiä liiketoimintaan liittyviä oikeudenkäyntejä, joiden lopputulos on epävarma. Yhtiö arvioi, ettei näillä oikeudenkäynneillä ei ole olennaista vaikutusta yhtiön taloudelliseen asemaan.